

ČETRTA SEJA KONFERENCE ZK SLOVENIJE REŠITEV SI NI MOGOČE IZPOSODITI

OSMEGA in devetega maja je bila v Ljubljani četrta seja konference ZK Slovenije. Za razliko od prejšnje, ki je bila posvečena socialnim razlikam, torej je bila tematska, so na tej obravnavali poročilo o delu organov in CK med dvema sejama konference ter naloge zveze komunistov in drugih subjektivnih sil v uresničevanju ustavnih sprememb. Četudi je torej imela raznovrstnejšo tematiko, to ne pomeni, da je bila manj kakovostna in siromašnejša od prejšnje. Nasprotno, upoštevajoč njene dokumente, gradivo in razpravo, je mogoče reči, da je bila zelo plodna. Na njeno tribuno je stopilo kakih 50 članov konference, ki so zelo zavzeto, z velikim delovnim navdušenjem, razlagali svoje poglede kakor tudi poglede okolij, kjer delajo, na dogajanja po 21. seji predsedstva ZKJ, pismu tovariša Tita in izvršnega biroja ter 29. seji CK ZK Slovenije, ki je bila neposredno po objavi pisma.

NOVE POMEMBNE IZKUŠNJE

Poročilo o delu CK in njegovih organov med dvema sejama konference, zlasti pa uvodni referat predsednika CK Franceta Popita zajemata najpomembnejše akcije in dogodke, ki so značilni za obdobje od tretje seje konference ZK Slovenije. Zveza komunistov Slovenije, njeno članstvo, organizacije in vodstva so tako dobili možnost za novo, celovitejšo analizo dogodkov v neposredni preteklosti, da ocenijo, kaj vse se je zgodilo, kaj so dosegli in da se vprašajo, ali so vse, kar je bilo sklenjeno, tudi uresničili.

V uvodnem referatu je bilo rečeno, da je to obdobje postreglo z izkušnjami in spoznanji, zelo pomembnimi za strategijo zveze komunistov in za učinkovitost njenega boja v graditvi, utrjevanju in zaščiti samoupravne skupnosti kot celote. Eno izmed teh spoznanj je, da smo nosilce nacionalističnih, etastično-birokratskih, tehnokratskih in malomeščansko-liberalističnih prizadevanj, ki so bila na tem, da si pridobijo močna oporišča v združenem delu in institucijah naše družbene skupnosti, politično razbili z akcijo, ki jo je začela zveza komunistov, delavci in delovni ljudje v združenem delu pa so jo sprejeli kot svojo. Te strukture so vse tisto, kar delajo, prikazovale kot samoupravno in vzidavale v samoupravne odnose. To so delale s samimi lepimi besedami in obljubami ter z njimi zmanjševale kritičnost. Njihovo geslo je bilo sklicevanje na nekakšno junaštvo, s tem pa so hotele ustvariti predstavo, da so nosilke novih, izvernih idej. Toda kolikor več časa je preteklo, toliko bolj so delovni ljudje čutili in spoznavali, da so te obljube prazne, pa njihovega nezadovoljstva ni bilo več mogoče zaustaviti s praznimi obljubami. Bila je potrebna revolucionarna akcija, zanjo pa te strukture ne le niso bile sposobne, ampak jim je bila tudi popolnoma tuja. Zato se je njihov čas seveda tudi iztekel.

Toda danes, ko imamo priložnost, da njihovo vedenje še treznejše ocenimo, ne moremo mimo ugotovitve, da je bila vsa njihova skrb samo ena: odriniti zvezo komunistov na rob dogodkov in ji tako odvzeti njeno revolucionarno ostrino, s tem pa seveda utreti pot za neovirano uresničevanje lastnih ciljev. Njihovi cilji so bili: zaostrovanje odnosov med narodi in narodnostmi, lažna obramba interesov lastnih narodov itd. Namerno so zmanjševale zgodovinsko vlogo delavskega razreda in razglašale nove nosilce družbenega razvoja, ki so daleč od vsake marksistične usmeritve.

NASLONITEV NA RAZRED

Zato je zgodovinska vloga zveze komunistov, je bilo nadalje rečeno v uvodnem referatu, da je tudi v takih razmerah nadaljevala proces revolucije in uresničevanja vseh revolucionarnih ciljev. Ko je lomila protisamoupravne in protisocialistične sile, se je oprla na svojo razredno osnovo, na delavce in neposredne proizvajalce, krepila in bogatila samoupravljanje kot najučinkovitejšo obliko uresničevanja revolucionarne vsebine ter prek nje in ob njeni pomoči spreminjala odnose v proizvodnji v korist neposredne proizvodnje.

Kar zadeva aktivnost v tem razdobju v Sloveniji, je referat ugotovil, da je tudi ZK Slovenije bila in je v močni in učinkoviti idejnopolitični ofenzivi. Razbila je pojmovanja, po kate-

PROGRAM PROSLAVE OBČINSKEGA PRAZNIKA

Zvečer pred praznikom občine 21. junija ob 19. uri bo pred občinsko skupščino na Trgu prekomorskih brigad proslava z naslednjim programom:

1. D. Lorbek — Komandant Stane
D. Lorbek — Na juriš
Izvajata godba Medvode.
2. Govor
3. M. Pahor — Komandant Stane
Marolt — R. Gobec — Pesem XIV. divizije
Izvajata moški pevski zbor ZB Zg. Šiška in KUD »Oton Župančič« iz Sore.
4. O. Župančič — Osvoboditelj
Recitira članica amaterskega gledališča
Medvode Nada Tičar.
5. Folklorne ples
Izvajata folklorna skupina »Emona«.
6. R. Simoniti — Le vkup uboga gmajna
R. Gobec — Pesem o svobodi
Izvajata moški pevski zbor ZB Zg. Šiška in ženski pevski zbor KUD »Oton Župančič« iz Sore.
7. F. Pomikalo — Narodni heroji
J. Bruno — Partizanka
Izvajata godba Litostroj.
8. Folklorne ples
Izvajata folklorna skupina »Emona«.
9. N. Hercigonja — Seljačka
R. Gobec — Pesem o slavi
Izvajajo moški pevski zbor ZB Zg. Šiška in ženski pevski zbor KUD »Oton Župančič« iz Sore ob spremljavi godbe
Ljudske milice.
Dirigent: Radovan Gobec.
10. Internacionala

rih naj bi s pritiski reševali aktualna vprašanja, namesto tega pa je bilo sprejeto stališče, da jih je mogoče reševati edinole samoupravno in z dogovarjanjem. Razbila je težnje, da bi se v ZK Slovenije oblikovale elitne skupine, ki bi vodile zvezo ali njene najvažnejše dele, s tem pa omejevale najširšo pobudo članstva, kakor je bilo v bivšem ljubljanskem vodstvu in med posamezniki na ljubljanski univerzi. Preprečila je tudi poskus uvedbe političnega pluralizma, ki se je pokazal z akcijo 25 poslancev in zavrnila je

nekritično solidarnost in nenačelno strinjanje nekaterih poslancev gospodarskega zbora republiške skupščine s kolegi, med katerimi so nekateri zaradi napak zbežali pred odgovornostjo in celo našli zatočišče daleč od skupščine in svojega kraja.

Kritizirala je tiste, ki so s svojo usmeritvijo zmanjševali ugled naše države v svetu in onemogočali hiter prodor naše dežele na svetovna tržišča, posebno pa gospodarsko sodelovanje z neuvrženimi. Odbila je poskus, da bi popolnoma razvrednotili proizvodno delo in da bi se na čelu vrednosti utrdila trgovina in gostinstvo z namenom, da se Slovenija spremeni v servis Evrope. Poleg tega je ZK zahtevala angažirano solo, odločnejši spopad z marksizmom nasprotnimi pojmovanji, kar je vse skupaj potrjevalo, da zveza komunistov ni držala križem rok in prepuščila nadaljnji revolucionarni tok stihiji, ampak da se je — nasprotno — odločila obogatiti ga z novimi akcijami in težnjami.

ONEMOGOČANJE TEŽENJ PROTI DOPOLNILOM

O nalogah zveze komunistov in drugih subjektivnih sil v uresničevanju ustavne reforme je imel referat dosežani član sekretariata CK ZK Slovenije in novi sekretar izvršnega odbora republiške konference Socialistične zveze Slovenije Milan Kučan. Med drugim je ugotovil, da je bilo doslej v Sloveniji vloženo v uresničevanje ustavnih dopolnil veliko truda, posebno še zadnje mesece, ko je ZK sprejela to dejavnost kot eno izmed prvih. Toda kljub temu teče njihovo uresničevanje še zelo počasi in ob prepričanju, da je za to zadolžen predvsem vodilni kader, vtem ko naj delovni ljudje križem rok čakajo na njihove »pametne rešitve«. Ni potrebno biti posebno bister, da bi odkrili, da se v nihanjih in taktiziranjih pri uresničevanju dopolnil skrivajo tiste monopolistične sile in strukture, ki so zelo hitro spoznale vso nevarnost, ki nastaja zanje ob doslednem uresničevanju ustavnih dopolnil. Zato se tudi precej močno upirajo in čakajo, da bo »vihar minil« in da se bosta delovno navdušenje in vztrajnost utrudila in izginila. Točno je, da so te strukture dobivale pomoč iz nekaterih političnih centrov oziroma posameznikov v njih. Toda z razkritjem in razbitjem njihovega delovanja na 29. seji CK ZK Slovenije je bitka za ustavna dopolnila postala bitka — akcija, v katero so vključeni neposredni proizvajalci.

Zavoljo tega so prizadevanja na tem področju polna iskanja novih, izvernih rešitev ter uresničevanja duha ustavnih dopolnil. Gre namreč za rešitve, ki si jih, kakor je poudaril referat, ni mogoče izposoditi nikjer na svetu, ki še nikoli v zgodovini mednarodnega delavskega gibanja niso bila spoznana, pa je zato popolnoma razumljiva velika ustvarjalna in raziskovalna klima, ki v zadnjem času krona te napore. Zato bi kazalo kritizirati premajhno pomoč strokovnih ustanov, ponekod pa tudi družbenopolitičnih organizacij, ki so — preprosto povedano — prepustile vse skupaj usodi delovnih kolektivov, naj se sami ubadajo z raziskovanji in z vsemi odpori, ki so ta raziskovanja spremljali. Zato je na mestu vprašanje, kaj je s teoretično obdelavo naše prakse?

Obilico slabosti je pokazala aktivnost v uresničevanju delavskih dopolnil, posebno značilna slabost pa je v tem, da smo porabili veliko časa, preden smo dojeli njihovo razredno bistvo.

To je tudi ustvarilo občutek, da smo na tem področju naredili malo. Toda, če pogledamo, kaj je narejenega, vidimo, da smo dosegli lepe rezultate v ustavni organiziranosti bank, zavarovalnic in velikih trgovskih organizacij v republiki, je še poudaril referat.

Tu, kjer so bili tako rekoč najmočnejši odtujeni centri ekonomske moči, teče prevrščanje družbenih sil v korist ustavne reforme. Toda največ smo dosegli v velikih delovnih organizacijah, posebno v proizvodnih, zelo malo pa na področju družbenih služb.

Po referatu se je razvila plodna razprava, v kateri je prevladovala raznolikost, ki je značilna za zelo široko dejavnost ZK. To je omogočilo sprejetje sklepov, ki poudarjajo doslednost in nepretrganost sedanje akcije.

Na koncu je konferenca poslala pismo predsedstvu ZK, naj predlaga tovariša Tita za predsednika ZKJ na desetem kongresu.

V. K.